

Fabra, mal citat pel IEC (3)

Joan Martí i Castell, president de la Secció Filològica del IEC, cita de manera textual, a la introducció del DIEC2, fragments del pròleg de Pompeu Fabra al *Diccionari general de la llengua catalana*, sense respectar allò que tot filòleg ha de respectar, la literalitat del text emmarcat per cometes. La màxima autoritat de la filologia catalana diu que Fabra escriu això en el seu pròleg: "Però noves i més grans dificultats en la preparació d'aquesta obra feren creure als nostres col·legues de la Secció Filològica que era convenient..." El que realment escriu Fabra és això: "Però, amb l'adveniment de la Dictadura, que tot seguit s'endevinà adversa a les coses catalanes, era evident que l'obra en preparació toparia amb noves i més grans dificultats; i fou llavors que els nostres col·legues de la Secció Filològica cregueren que era convenient..."

Llibre fantasma

Glòria Bosch i Susanna Portell, comissàries de l'exposició "Berlín>Londres >París>Tossa...", organitzada per la Fundació Caixa Girona, anoten diverses vegades al catàleg que Josep Pla publica l'any 1934 el llibre *Viatge a la Catalunya vella*. El que publica l'any 1934 és el llibre *Viatge a Catalunya*; el 1965, *La Catalunya vella (notes de viatge)*, i el 1968, el volum de l'obra completa *Viatge a la Catalunya vella*.

Malalts de ciència

Pompeu Fabra i el DIEC1 deien que *allitar* i *enllitar* significaven la mateixa cosa, ficar un malalt al llit o (en l'ús pronominal) ficar-s'hi per una malaltia. Ara, el DIEC2 eixampla el sentit del primer verb, que passa a "posar al llit, especialment per causa d'una malaltia". És a dir, que ja no cal estar malalt per a allitar-se, però sí per a enllitar-se. La precisió deu ser producte de l'estudi científic de la llengua que porta a terme la Secció Filològica del IEC.

Recollides les cròniques i els reportatges que Josep M. Planes va dedicar a l'esport

L'editorial Proa presenta a la col·lecció "Perfils" un nou recull de textos periodístics de l'històric reporter de la República Josep Maria Planes (Manresa, 1907- Barcelona, 1936), dedicat, aquesta vegada, a l'esport. El volum, *Planes d'esport*, ha estat preparat per un altre periodista, Jordi Finestres, que aquests darrers anys s'ha dedicat a recuperar, amb la col·laboració de Proa, l'obra del periodista i escriptor assassinat pels revolucionaris anarquistes, encara avui idolatrats per molts. A banda l'interès indubtable dels textos rescatats, és un acte de justícia: Planes, com recorda en un dels articles del llibre, va començar a fer periodisme en el ram dels repòrters esportius.

Una gran part del volum és formada per les cròniques de dues voltes ciclistes a Catalunya, les corresponents als anys 1935 i 1936 –se celebraven el mes de juny–, cròniques que Planes va publicar al diari *La Publicitat*. La resta és un conjunt de peces de característiques diverses –d'entrevistes a articles–, bàsicament de futbol, publicades als setmanaris *Imatges*, del qual ell mateix era director, *Mirador* i *L'Esport Català*, a més de *La Publicitat*. En aquest segon conjunt es parla molt de Josep Samitier, el mític jugador del Barça, i de Josep Sunyol i Garriga, el president del club.

De Samitier, se'n publica una entrevista de 1929, quan era el jugador més estimat del Barça, i un interessant article de 1933, "Josep Samitier. Hem liquidat una figura", just quan el Barça el despatxa. Planes hi recull les queixes del jugador. Samitier no entén que l'hagin despatxat sense més ni més. Planes hi recorda que durant la dictadura, Samitier, en qualitat d'atleta genial, concentrava sobre la seva persona, quan jugava per terres del nord de la península, de Castella o d'Andalusia, les ires i les patacades dels germans d'Ibèria.

A les cròniques ciclistes, a Planes li interessa, a més de l'èpica de l'esforç humà, sobretot el costat personal –com diu ell, entre el drama i la comèdia– i el pintoresc. El reporter, diu Jordi Finestres, fa caure sempre l'accent periodístic en el factor humà. "Amb un llenguatge viu, directe, irònic –element transversal en la seva obra– i sorprenent, Josep M. Planes opta per observar el comportament humà davant l'esportiu o s'esforça per analitzar les glòries i les misèries de l'*sportman*", escriu.

Planes parla amb la gent, els corredors i els afeccionats. Per aquesta raó, les cròniques de la volta ciclista són també un passeig per les terrasses dels pobles i les ciutats del país. "Acompanyat d'una cervesa o d'un cafè apareix el Planes més brillant, convertint diàlegs i converses en entrevistes improvisades", escriu Finestres.

Per a l'editor del volum, Planes triomfa com a periodista esportiu. Aquest "gran triomf", analitza, rau en l'adequació d'un tipus d'informació sectorial a un públic global mitjançant la dosificació dels recursos periodístics. Les persones que no estiguin interessades per l'esport, però sí pel país, que no badin, doncs.

FR
Josep M. Planes (Manresa, 1907 - Barcelona, 1936) va publicar els articles esportius en diversos diaris i revistes.

Lluís Bonada